

Aiheuttamisperusteisen kustannustenjaon osittainen käyttöönotto työllisyysalueella vuonna 2026

KH 20.04.2026 § 60

78/14.07.00/2026

Valmistelija

Hallintopäällikkö Virva Leväinen, puh. 044 901 2718

Toimivalta

Kuntalain 39 §:n mukaisesti kunnanhallituksen tulee vastata kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valvoa kunnan etua. Joroisten kunnan hallintosäännön 25 §:n mukaisesti ratkaisuvallta kunnille kuuluvista hallintosäännössä määrittelemättömistä tehtävistä tai toiminnasta on kunnanhallituksella, ellei asia ole valtuuston ratkaistava. Kyseessä ei ole sellainen asia, joka kuntalain tai hallintosäännön perusteella kuuluisi valtuuston toimivaltaan.

Tausta

Työllisyysalueen yhteistoimintasopimuksen liitteessä 1 on sovittu kustannustenjaon periaatteet kahden ensimmäisen toimintavuoden ajalle:

”Ensimmäisen ja toisen vuoden aikana taseyksikön käyttötalouden toteutuneet kustannukset jaetaan sopijakuntien kesken seuraavin jakoperustein:

1. Kustannuksista 50 prosenttia jaetaan sopijakuntien 18–64-vuotiaiden asukasmäärän suhteessa. Lukuna käytetään talousarviovuotta edeltävän vuoden lopun (31.12.) työikäisten lukua.
2. Kustannuksista 50 prosenttia jaetaan sopijakunnittain työttömien (laaja käsite) määrän suhteessa. Suhdeluku lasketaan talousarviovuoden kuukausien keskiarvona.

--

Edellä mainituista jakoperusteista voidaan poiketa niiden kustannusten osalta, jotka on mahdollista kohdentaa aiheuttamisperiaatteella sopijakuntakohtaisesti. Näistä sovitaan erikseen sopijakuntien kesken. Näitä kustannuksia ovat esimerkiksi palkkatuki ja starttiraha.”

Työllisyysalueen yhteistoimintasopimusta päivitettiin loppuvuodesta 2024 siten, että työllisyysalue voi tuottaa lakisääteisten työllisyyspalveluiden lisäksi myös muita työllisyys- ja kotoutumispalveluita. Kustannustenjakoa koskevaa liitettä ei muutettu. Hyväksyessään päivitetyn yhteistoimintasopimuksen Leppävirran kunnanvaltuusto 9.12.2024 § 60 sisällytti päätökseen myös lauselman, että palveluiden tuotteistamisen valmistelu on käynnistettävä jo vuoden 2025 aikana siten, että tuotteistetut palveluhinnat voitaisiin ottaa käyttöön jo vuoden 2026 alusta lukien.

Asia

Keski-Savon työllisyysaluelautakunta on kokouksessaan 10.3.2026 § 23 päättänyt esittää Keski-Savon työllisyysalueen jäsenkunnille, että vuoden 2026 kuntalaskutus toteutetaan eräiden koulutusten, tukien ja avustusten osalta aiheuttamisperusteisesti. Muiden kustannusten osalta noudatetaan järjestämissopimuksen mukaista kustannustenjakoa.

Aiheuttamisperusteisen kustannustenjaon käyttöönotto kahden ensimmäisen toimintavuoden aikana edellyttää, että kunnat sopivat asiasta erikseen.

Aiheuttamisperusteista kustannusjakoa esitetään otettavaksi käyttöön seuraavien palveluiden, koulutusten tukien ja avustusten osalta:

- Työllisyysalueen kustantamat työvoimakoulutukset
- Yhteishankintakoulutukset (rekry- ja täsmäkoulutus)
- Valmennukset
- Työ- ja toimintakyvyn arvioinnit
- Koulutuskokeilu

- Kielikoulutus, kotoutumiskoulutus ja yhteiskuntaorientaatio
- Muut mahdolliset ostopalveluna asiakkaille hankitut kurssit
- Starttiraha
- Palkkatuki
- +55 työllistämistuki
- Matkustus- ja yöpymiskorvaus
- Työolosuhteiden järjestelytuki
- Nuorten rekrytointituki
- Rekrytointituki

Pöytäkirjanote työllisyysaluelautakunnan päätöksestä on liitteenä.

Osa edellä kuvatuista palveluista on jo laskutettu aiheuttamisperusteisesti.

Kotoutumiskoulutukset on laskutettu kunnilta aiheuttamisperusteisesti työllisyysaluelautakunnan 11.2.2025 § 16 päätöksen mukaisesti, koska laskennallinen korvaus maksetaan kotoutumislain (681/2023) mukaisesti kunnalle, ja se on tarkoitettu mm. kotoutumiskoulutuksen järjestämiseen. Myös rekrytointituki on laskutettu niiltä kunnilta, joilla rekrytointituki on ollut käytössä. Rekrytointituki on ollut lisäpalvelu, jonka käyttöönotto on ollut vapaaehtoista työllisyysalueen kunnille.

Aiheuttamisperusteisesti jaettavista palveluista ja koulutuksista valtaosa on ostopalveluita, mutta osa on sellaisia, joita tuotetaan myös työllisyysalueen omana palvelutuotantona, esimerkiksi valmennukset. Työllisyysaluejohtajalta saadun tiedon mukaisesti omaa palvelutuotantoa ei ole työllisyysalueella vielä tuoteistettu.

Jos samaa palvelua järjestetään kahdella eri tavalla eli sekä ostettuna että omana palvelutuotantona ja jos aiheuttamisperusteisesti laskutetaan vain ostopalvelut, voivat kustannukset jakautua epätarkoituksenmukaisesti. Tällöin erilaisista laskutusperusteista johtuen hyötyjänä olisi kunta, jolle palvelu tuotettaisiin omana tuotantona ja kärsijänä kunta, jonne palvelua tuotetaan ostopalveluna.

Toisaalta työllisyysaluelautakunnan esityksessä ei rajata palvelun tuotantotapaa, joten myös työllisyysalueen oman palvelutuotannon tulisi olla aiheuttamisperusteisesti laskutettavissa. Näin ei saadun selvityksen mukaan ole.

Kuntien välisen yhteistoiminnan pitkäjänteisessä toteuttamisessa oikeudenmukaisuuden toteutuminen on tärkeää, kun siirrytään aiheuttamisperusteiseen laskutukseen. Tämän vuoksi on perusteltua, että aiheuttamisperusteiseen laskutukseen siirrytään vain siltä osin, kun kustannukset ovat varmuudella kohdennettavissa oikeaan kuntaan ja kaikki kyseisen palvelumuodon kustannukset ovat jaettavissa aiheuttamisperusteisesti.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Jaakko Kuronen

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää hyväksyä Keski-Savon työllisyysaluelautakunnan ehdotuksen aiheuttamisperusteisen kustannustenjaon käyttöönotosta vuodelle 2026 siltä osin, kun kustannukset ovat varmuudella kohdennettavissa oikeaan kuntaan ja kaikki kyseisen palvelumuodon kustannukset ovat jaettavissa aiheuttamisperusteisesti eli toiminnot ovat tuoteistettu läpinäkyvästi.

Päätös

Kunnanhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä kunnanjohtajan päätösehdotuksen.